

JÖVŐ

FÜGGETLEN DEMOKRATA NAPILAP

A „Jövő” előfizetési díjai: egy hóra 4500 lej. Munkásszervezeteknek és azok tagjainak 4000. vállalkozó előfizetés 120.000 lej.

Felelős szerkesztő:
PALÁSTI JÓZSEF

Telefon: 20-76
szerkesztőség és kiadóhivatal
nyomda 20-77

Maniu és a magyarság

Maniu beszélt. Az elnyomás atyamesterének szava azért is tanulságos, mert még a vakoknak is megmutatja: Maniu nem nyújt rá módot, hogy a magyarság meggyezésre jusson vele. Maniu — ez kiderül a beszédből — ellensége a magyarságnak. Álláspontunk vele szemben tehát csak egy lehet: harc a reakció ellen, harc a magyarüldöző Maniu ellen.

Mindenki tudja, milyen igazságos, méltányos, emberi jogokat biztosított papíron az 1918-as gyulafehérvári gyűlés a romániai magyarságnak. De azt is tudja mindenki, hogy ezeket a határozatokat Maniu és pártja nem tartotta be. Ezért minden magyar csak meglepetéssel olvashatja Maniu nézetét, hogy ő és pártja állítólag betartották a gyulafehérvári határozatokat, amelyek a magyarságnak egyenjogúságot biztosítottak.

A mi emlékeztünk nem olyan rossz, mint Maniué. Mi huszonöt éven át szenvedtük a román reakciós pártok elnyomását. Maniu sokat elfelejtett, de az állásukból magyar voltuk miatt kidobottak nem felejtették. Hogy felejtettek volna azok a magyar pénzügyi tisztviselők, akiknek nyelvvizsgákon románul kellett volna hivatásuktól idegen delgokról beszélni, mint például a könyrdagasztás titkáiról, amit magyarul sem tudtak volna megválaszolni? Ezek a magyarok mind emlékeznek Maniu „egyenjogúságára”. Minden magyar szülő emlékezik a magyar iskolák kálváriadijára, mindenki tudja, hogy fosztották meg az aradi katolikus gimnáziumot nyilvánosság jogától. Ezt tudják a magyar szülők, ezt tudják a magyar gyermekek.

Magyarok százezreinek felbolygató élete válaszol Maniu állítására, hogy ő betartotta a nemzeti egyenjogúságot biztosító gyulafehérvári határozatokat.

Azt állítja Maniu, hogy nem rajta múlt, ha az ő jószándékú politikája nem járt sikerrel, mert a magyarság részéről nem találkozott megértéssel. Idezzük korotainak a román demokrácia egyik elharcosának, Gheorghiu-Dejnek nemrég tartott beszédét. Ebből kiderül, mennyire a „történelmi” pártok, tehát Maniuék és Brătianuék elnyomása volt az, mely a magyarság akkori irredentizmusát kiváltotta és mesterségesen előidézte a magyarság és románság közötti szíves gyűlölködést és ellentétet. Hát azt várta talán Maniu hogy a magyarság az ő elnyomására szeretettel, megértéssel válaszol? Megértéssel Maniu csak a magyar reakciók részéről találkozott, kiknek semmi érdeke sem kívánta a felszabadítást az elnyomás alól. Magyar és román elnyomók mindig kifundon megértéssel akarták a zsilvónévi szömbányák igazgatóságában ültek, akár most, mikor román és magyar nagybirtokosok szeretnék a történelem kerekét visszaforgatni és a föld-

reformot meg nem történné tenni. Megtisztelő, hogy Maniu a magyarsággal kapcsolatban foglalkozik a Maniu-gárdák északkelet-szereplésével. Ezek a gárdák 1944 őszén a magyar lakosságot gyilkolták, rabolták Szarazajta, Csikszentdemokos még ma is rémületes emlék. Maniu Kármendén, úri gesztussal siklik el az ilyen epizódok felett. Elvgre megtörténik, mondja Maniu, hogy ilyen alakulatokba bekerülnek heves vérmérsékletű emberek, akik nem tudnak önmagukon uralkodni és sajnálatos dolgokat követnek el. Dehát — így vigasztal meg minket

Maniu —, ez megtörtént mindenütt, különben is, a háború — háború. Lám, lám. Szóval, csekélység az egész. Ezért csak nem szabad az egész Maniu-gárdát elítélni? Hogy akadtak ezekben a gárdákban heves vérmérsékletű fiatalok, kik buzgalmukat a magyarságon igyekeztek lecsapolni? Hogy vasgárdista alakulatok voltak? Ez Maniunak nem számít.

Mind ezek után Maniu logikai bukófencet vét és kijelenti, hogy ezeket a kilengéseket nem szabad a román nép terhére írni. Eszünk ágában sincs. Ezt mi mind Maniu és társai terhére írjuk, nem a román nép és a Grozálól vezetett román demokrácia terhére.

Maniu az eddigiekben a magyarság

ellen foglalt állást. Egyszerre azonban, meglepő fordulattal kijelenti, hogy ő hajlandó a magyarságnak a jogegyenlőséget biztosítani. Nem hiszünk fülünknek. Vajjon mi történt? Talán még Maniu is megértette volna, ő, a maradi ember is rájött volna arra, hogy nemzetiségi állammak létevére a jogegyenlőség megadása? Dehogyan is értette meg? Megmondja: ő jogegyenlőséget akar a magyaroknak, de azt már nem tűrheti, hogy itt a magyarságnak több joga legyen, mint a románságnak.

Tisztelettel ajánljuk Maniu figyelmébe a Választási Kiáltvány 17 pontját, mely a magyarság legsürgösebb kívánságait tartalmazza. Talán Maniu sem tudja, hány magyartól vették el földjét a maniui és vasgárdista elmei terrorizálják a magyar lakosságot? Talán nem tudja Maniu, magyar befutó panasz az ország MNSZ iródaiban a még magbúvó maniui reakciós tisztviselők miatt? Mi, magyarok nyomjuk el a románságot? Micsoda izetlen tréfa? Micsoda valótlanság? Ha nincs még meg teljes jogegyenlőségünk, az Maniu büne, akik elgáncsolják a jószándékú törvények végrehajtását.

Maniu beszélt. Nyilván beszélt. Receptje a régi. Az elnyomás atyamesteré, ki a legfőbb háborús főbűnösnek, Antoneseznak, kezét a vállottak padjár megszorította, csak uszító beszédet morogtatott. De beszédje süket fülekre talált. Mi tudjuk, saját bőrünkön, ki Maniu. Mi tudjuk, hogy itt együtt élnek románok, magyarok és csak megbékélés lehet az út, a közös boldogulás útja.

Erdemi tárgyalások küszöbén a volt csatlósállamok békeje

Bidault a békekonferencia elnökjelöltje

Három-négy nap alatt befejeződik az ügyrendi bizottság munkája

PÁRIS. A londoni rádió jelenti: A békekonferencia ügyrendi bizottsága ma, szombaton délelőtt összeül. Az ügyrendi bizottság ülésének tárgysorozatán a békekonferencia elnökének megválasztása szerepel. A nagyhatalmak javaslata az, hogy a békekonferencia ülésén a négy nagyhatalom külügyminisztere felváltva elnököljön. A kisebb hatalmak ellenzik, miután attól tartanak, hogy a nagy államok túlságos befolyásra tesznek szert a békekonferencia tanácskozásai során.

A tegnapi ügyrendi bizottság ülésén Új-Zeland képviselője Bidault francia miniszterelnök-külügyminisztert javasolta az elnöki tisztségre. Ezt a javaslatot Brazília és Hollandia delegációi támogatták. Ezzel a javaslattal az angol küldöttség is egyetértett.

Késedelmet szenved az Egyesült Nemzetek közgyűlése

PÁRIS. Spaak belga külügyminiszter, az ügyrendi bizottság egyik alelnöke sajtónyilatkozatában kijelentette, hogy az ügyrendi bizottság munkája 3-4 nap alatt befejezést nyer.

PÁRIS. Trizve Lie, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára kijelentette, hogy amennyiben a békekonferenciát nem fejezik be szeptember 23-ig, úgy az Egyesült Nemzetek közgyűlést csak a jövő év január vagy február hónapjaiban lehetne megtartani.

Lengyelország is részt akar venni a magyar békefervezet tárgyalásán

PÁRIS. Az ügyrendi bizottság ülésén Lengyelország képviselője kérte, hogy a magyar békefervezet tárgyalásán a lengyel kiküldött is résztvehessen. A lengyel kiküldött hangsúlyozta, hogy bár Lengyelország nem volt hadiállamban Magyar-

országgal, mégis lengyel területeket magyar csapatok tartották megszállva, így hivatalosan nem, de a gyakorlatban Lengyelország hadban állott Magyarországgal. A lengyel javaslat elfogadása esetén megdőlt volna a külügyminiszteri értekezlet egyik határozata, amely szerint a legyőzött államok békeszerződésének aláírásában csak azok az országok vesznek részt, amelyek ténylegesen, hivatalosan hadiállapotban voltak a legyőzött állammal. Lengyelország képviselője végül visszavonta javaslatát.

Ausztrália békeküldötte egyenlenséget szit

MOSZKVA. Az Izvesztija diplomáciai munkatársa a következőket írja: „Egyes kisebb nemzetek küldöttségei mindent elkövetnek, hogy lerombolják a külügyminiszteri értekezleten elért eredményeket, azokat az eredményeket, amelyekkel becsületes békét kívánnak teremteni. Ausztrália küldöttsége egyenlenséget igyekszik felidézni a nagyhatalmak között. A nagyhatalmak azonban elvannak szánva, hogy felépítik a tartós béke művét.”

Befejeződött a tel-avi razzia

TEL-AVIV. Az angol katonai hatóságok feloldták a Tel-Avivra elrendelt közlekedési tilalmat. A város „átfésülése” befejeződött. A razziaik során kihallgatták a város 120 ezer felnőtt lakosát. Letartóztatnak 680 embert.

KAIRÓ. A Jeruzsálemi főmufti, akinek szemébe körül magasra csantak a szenvedélvek, hosszú hallgatás után ismét hallatta szavát. A főmufti kijelentette, hogy minden eszközzel harcol Palesztina felosztása ellen. A Kairóban menedéket talált jeruzsálemi főmufti

ezzel a kijelentéssel megszegte ígretét, amely szerint egyiptomi tartózkodása alatt tartózkodik a politizálástól.

LONDON. Transzjordánia kormánya közölte, hogy elfogadja az angol kormány meghívását a londoni kerekasztal konferenciára. Az angol kormány várja a többi arab állam választását a Palesztina ügyében Londonba tervezett konferencián való részvételre vonatkozóan.

HAIFA. Hivatalos jelentés szerint a haifai kikötőbe több hajó futott be, amelyek fedélzetén 6000 úgynevezett „legális” zsidó bevándorló tartózkodik. Többek között 3300 bevándorlós érkezők számlának. Május óta — mint az angol rádió-hírmagyarázója megállapítja — 11 ezer illegális zsidó bevándorlós érkezik Palesztinába, főleg Középmézőpán országból. Ezek fiatal, szabadcsapatos partizánok.

Truman és Attlee személyei tárgyalásra készül a palesztinai kérdésben

LONDON. Attlee angol miniszterelnök aki Londonban Palesztina kérdéséről tárgyalt, visszatért Párisba a békekonferenciára. Beavatott körök úgy tudják, hogy Attlee rövidesen Washingtonba repül, hogy ott Truman elnökkel tanácskozzon Palesztina kérdésében.

WASHINGTON. Truman elnök mind ismeretes, visszarendelte a Palesztinai ügyével foglalkozó angol-amerikai vegyes bizottság három tagját. A bizottság amerikai tagjai megérkeztek Washingtonba, de még nem tanácskoztak az elnökkel.

Kivégezik Moszkvában az aruló Vlasov tábornokot

MOSZKVA. A Tass-iroda jelenlétét Fogy Vlasov Andrej volt tábornokot, aki 1942-ben áruló lett, „rossz légző” szervező és a hitleristák oldalán harcolt, tizenöt hónaposával együtt köztudott halálra ítélték.

Ceșu Szlavain szovjethaditudósító hiteles naplójegyzeteiből

A Harmadik Birodalom utolsó napjai

Németből fordította: SÓS AGADAR

Egy sokat mondó feljegyzés

Hitler erőiesen visszautasította Göring kivánságát és azzal fenyegette meg, hogy különleges rendszabályokat fog alkalmazni vele szemben. Krebs vallomása szerint a Führer kedvenc szolámát, a főbelövetést emlegette választásviratában. Gesell gyorsíró elbeszélése szerint a Berchtesgadenbe kirendelt SS legények le is tartóztatták Göringet.

— Miért? — ordította Göring marsall amikor a letartóztatást foganatosították — Nem én voltam az, aki huszonhárom éven át harcoltam a Führerért?...

A nagypotrohú náciakaját erre nyomban elvezették.

Időközben Berlin megszállása előbbre haladt. Trepov, Neuköln és Moabit nevű városrészek elestek. A déli részén elesett Tempelhof is Berlin repülőtere.

Április huszonötödikéről kelet a következő feljegyzés:

Biesdorf, Mehlsdorf, Adlerhof, Karlshorst, Köpenick, Berlin külvárosai. Már napok óta ezeken a helyeken járunk. Olyan pontosan ismerjük a terepet, mintha Moszkva külvárosában sétálnánk. Tavak, kertek... Minden a legteljesebb virágzásban. Az orgona illata elvegyül a puskapor szagával. Az egyik pompásan illatozó akácfa alá ágyút vontattunk. Innen lövjük a belvárost.

A németek már oszlásnak indult hullákat hagytak az éppen előbb kiürített lövészárkokban. Virágzás és jenyészet... Virágillat légkörében pusztul a náci Birodalom. Az utcákon nyüzsgönek az emberek. Berlin központjának lakói a külvárosokba menekültek a légibombázások elől. Itt még vannak épségben lévő házak is. Nyomóvált viskók „Nagyberlin” közvetlen közelében. Ócska hádóghól készült a munkásnyomortanvák tetőzete. A falak papírvékonyaságúak és deszkából készülték. Kis kertek, nyomorúságosan fejlődő kelkaposztával beültetve...

„A gyermekek koldulnak: „Kenyeret”, „Kosutcsék Klebá” (egy darab kenyeret). Ezek az első orosz szavak, amit így eltanultak. Parancsnokaink a német élelmiszerjegyekre kenyeret osztanak ki a lakosság között. Feltűnt, hogy sok németnél felesleges élelmiszerjegyet találunk. Ezzel kapcsolatosan nagyon érdekes dolgot állapítottunk meg: az amerikaiak hantis élelmiszerjegyekkel is bombázták Berlint. A hamisítványok semmiben nem különböztek az eredeti német élelmiszerjegyeiktől. A nácihatóságok felszólították a lakosságot a hamis élelmiszerjegyek megsemmisítésére. Hazafias érzületükre apelláltak. A németek hazafiassága azonban konfliktusba került a gyomrukkal. Legtöbb esetben a gyomruk győzött. A német erkölcsiség teljes csődjel...”

...Felszabadult fogtyok csoportja vonul fel. A karlsdorfi táborban sínylőkötek. Az egyik aggastyánnak kis sarka van a fején. Ő volt a kishjakovi rabbi. Mellette halad a felesége. A rabbi 76 éves, felesége 64.

— Miért hulcolták el Önöket a németek? — kérdezem.

Nem tud válaszolni a kérdésekre. A rabbit és a feleségét is romeltakarítási munkálatokra használták fel. Kétszáz gramm kenyeret kaptak naponta munkájukért. Nem is tudom, hogy maradtak-e életben?

...Másik kép. Egy házaspár. A férj hollandus, felesége galíciai. Német fogáságban házasodtak össze. A férfi hatalmas, kényelmes járású úriember. Felesége alacsonytermetű, fekete hajú.

élénkszemű bájos asszony. A holland és ukrán nyelv valami érthetetlen keverékének segítségével beszélnek egymáshoz. Látszik, hogy szeretik egymást. Mind a ketten boldogok, hogy megszabadultak a náciabszodgaságból. Most attól félnék, hogy el kell válniuk. Az asszony hajlandó lenne férjét követni, aki Hágában lakik. A férj viszont feleségével együtt Kolomeában akar letelepedni...

...Újabb kép: Két német kommunista. Hét esztendő fogság után szabadultak fel a Vörös Hadsereg jóvoltából. Magasnövéssű, szélesvállú fiatalemberek. Mind a kettő igazi munkástípus. Kétszínű, sötétzöldbe játszó kabát van rajtuk és villagos csizkozott bohócnadrág. A német fegyintézetek egyenruhája. Hátizsákjukat megtömték krumplival. Útközben a termőföldeken szedték össze a krumplit. Sovány arcukról sugárzik a boldogság. Köszönnék és még nagyon sokáig integetnek felénk...

(Folytatjuk)

síkfutás, 100 méteres ifjúsági döntő, 150 méteres ifjúsági síkfutás, 4x100 méteres női staféta.

A versenyen az ITA, Teba és a CFR versenyzői állnak starthoz. A résztvevők névsora a következő:

Ifjúságiak: ITA: Szabó István, Usca Ioan, Husenita Stefan, Varjas Tibor, Tapos Teodor, Filimon Ioan, Iacob Nicolae, Onette Emil, Kapas József, Heinrich Tamás, Török Árpád, Ács Ferenc, Guba Árpád, Rác János, Szabó Károly, Cristea Anton, CFR: Oprean Ovidiu, Mocan Petru, Sablici Vladimir, Stefanescu Ioan.

Nők: ITA: Benedek Magda, Balogh Erzsébet, Gálfi Erzsébet, Lukács Erzsébet, Mák Margit, Lakatos Mária, Havram Rozália, Kovács Mária, Kiss Judit, Simov Mária, Pomlányi Mária, Costa Florica, Mészáros Etelka, Selejan Elena, Bakos Margit, Heibock Zsuzsanna, TEBA: Kaupert Erzsébet, Berta Mária, Beljung Berta, Kaupert Anna, Illés Margit, Schmidt Magdolna.

A verseny eredményeit kerületi rekordként hitelesítik.

Boczt, a nagybányai közép-csatárt igazolták a Sparta-hoz

Ismeretes, hogy a Spárta hetekkel ezelőtt elküldötte Boczt, a Nagybányáról származó kitűnő középcsatár igazolását a szövetséghez. Az igazolási kérelmet most tárgyalta a labdarúgó-szövetség illetékes fóruma és a Spárta javára döntött. Bocz igazolási könyve megérkezett Aradra, tehát a középcsatár a Spárta leigazolt játékosa.

Célszerű nevelőmunka folyik az Astra gyár sportegyesületében

Az aradi Astra gyár sportegyesületében célszerű nevelőmunka folyik. Pompásan felszerelt tornaterem, fűdőlőhelyiség áll a sportolók rendelkezésére. Az Astra tornászai országos híretek, míg a futballcsapat foglalkoztatja a legtöbb sportolót. Az Astra edzője Baneas nagy szaktudással és lelkes munkával dolgozik a fiatal labdarúgókkal, úgy, hogy a csapatban máris komoly értéket képvisel.

Összeállították az ITA csapatát a Crisana CFR elleni mérkőzésre

Az ITA csapata a futballszünet befejezése után első mérkőzését Aradon játszta le. Ellenfele, mint ismeretes a nagyváradi Crisana CFR jóképességű együttese lesz. Az ITA egész héten át szorgalmas edzéssel készült a vasárnapi mérkőzésre. A csapatösszeállítást pénteken hozták nyilvánosságra. Ez a következő: Iustin — Bratoiu, Vass — Bakuca, Pelachowski, Tudose — Nicusa, Reinhardt, Bonghadi, Mercea, Tóth III.

A Szt. Treime 11. sz. beltelkes ház

a telekkönyvi hatóságnál, augusztus 8-án délelőtt 9 órakor

Önkéntes átverésre kerül

— „SIPP” MOSÓPOR — A KON-SZOLIDÁCIÓ JEGYÉBEN. Öröndetes jelenség, hogy mindjohban a gazdasági megszilárdulás felé haladunk, amelynek jegyében lázas munka folyik jelenleg minden téren. Így az egész háború idején a háztartásokban nehezen nélkülöztek a szódamentes mosóport, amely feltétlenül szükséges a finomabb és kényesebb ruhanemlék, selyem, angora, gyapjú, vagy gyapotanyagok tisztításához és mosásához, azok rongálása nélkül. Számos vadonatúj ruhadarab tönkrement a szódás, rossz mosópor és szappan használata következtében. Most hosszú évek után a hölgyközönség öszinte örömeire ismét kapható a Sipp-féle mosópor, amely a legkényesebb ruhadarabokat is a rongálás legkisebb veszélye nélkül tökéletes módon tisztítja. A Sipp-féle mosópor minden jobb szaküzletben kapható

SAVOY MOZI

Telefon: 23-22

Ma, premier!

Figyelem! Az előadások pontosan 3, 4, 5, 6, 7, 8 és 9-kor nyitott telővel

Pista tekintetes ur

Főszerepben: JÁVOR PÁL, TOLNAY KLÁRI, Turay Ida, Vaszari Piri, Felsőczy Irén, Halmay Tibor, Mály Gerő, Pálóczy László

SPORT

Elutazott az AMMEFA és a Sparta, a Gloria vasárnap indul Resicára

Az aradi csapatok közül az AMMEFA Kolozsváron, a Sparta Nagyváradon, a Gloria pedig Resicán szerepel vasárnap. Az AMMEFA a kolozsvári mérkőzésen a következő összeállításban játszik: Kalmanics — Sliwa, Pozsgay — Orisic, Carpenet II, Tipet — Bratoiu, Pákozdi, Carpenet I, Mari, Vékony. A csapat szombat reggel utazott el Kolozsvárra.

A Sparta együttese is szombat reggel

indult el Nagyváradra, ahol a Szabadság ellen így áll fel: Slavei I — Samu, Fried — Jivan, Pop, Mosko — Schertz, Slavei II, Bocz, Turcus, Batrin.

A Gloria vasárnap reggel autóbusszon utazik Resicára. A legutolsó edzésen össze állították a csapatot, amely a következő: Bosneac — Macry, Docmanov — Popa, Zeleneac, Zevelicu — Aniste, Herold, Doñ, Sambaleanu, Raftu.

Ma kezdődik a kétnapos atlétikai viadal Aradon

A kerületi ifjúsági és női atlétikai viadal ma, szombaton délután 4 órakor kezdődik a Gloria sporttelepen. A verseny vasárnap ugyancsak délután 4 órai kezdéssel folytatódik. A részletes műsor a következő:

Szombat: Női súlydobás, ifjúsági magasugrás, 100 méteres síkfutás, női előfutár, 200 méteres ifjúsági síkfutás, elő-

fulam, ifjúsági díszkosztetés, távolugrás, női, 200 méteres ifjúsági döntő, 200 méteres női síkfutás, 800 méteres ifjúsági síkfutás, 4x100 méteres ifjúsági staféta.

Vasárnap: 100 méteres ifjúsági előfutár, női magasugrás, ifjúsági súlydobás, ifjúsági távolugrás, 100 méteres női síkfutás, döntő, 400 méteres ifjúsági síkfutás, ifjúsági gerelyvetés, 400 méteres női

Nagy cirkusz E. KRATEYL

STEFAN GEL MARE (BELA) TÉREN

Előadás minden este 8.30 órai kezdettel világhírű regényének izgalmas, lenyűgöző, fordulatos hatásműve és vasárnap délután matiné Pénteken este 8.30-kor rendkívüli előadás csak felnőtteknek. Az állatsereglet megtekinthető reggel 8-tól. 2493

Corso Mozi

Előadások: 3, 5, 7, 9

Telefon: 23-04

Pénteken premier!

FÖLDES JOLÁN világhírű regényének izgalmas, lenyűgöző, fordulatos hatásműve filmváltozata először Romániában

Halászó macska uccája

a svéd filmgyártás remeke

URANIA

JÁVOR PÁL és BULLA FLMA legmegrázóbb drámai alkotása

Utolsó 3 nap!

Az 5ös számú Őrház

Jegyelővétel 10 órától

APD Telefon 24-45

MA PREMIER

MERLE OPREAN és JOHN GARRICK az év legjobb filmjében

A végezet hatalma

Nem mennek házakhoz a nemzetiségi összeírást végző M. N. Sz. megbizottak

A Magyar Népi Szövetség központi és kerületi szervezeteinél fokozott lendülettel folyik a nemzetiségi bevallási ívek kitöltése. Napról-napra szép számmal jelentkeznek magyar testvéreink, hogy hivatalosan is leszögezzék, hogy ők magyarok. Jelentkeznek, hogy a magyarság itteni számarányát kimutathatják.

Lehetővé tegyék a demokratikus Groza kormánynak, hogy a béke-tervezetekben lefektetett nemzetiségi jogokat igazságosan valóra válthassa.

A megyében is lelkiismeretesen folyik a jelentkezés, de úgy a városban, mint a falvakban akadnak olyan magyarok, akik kényelmesen szeretnék ezt az ügyet elintézni és arra várnak, hogy házról-házra járva írják össze őket. Ezeket felszólítjuk, hogy tegyék

félre a kényelmet és a család egy tagja személyesen keresse fel a Magyar Népi Szövetség szervezeti székházát, hogy ott a nemzetiségi bevallás nyomtatványait kitöltse, mert minden más híreszteléssel ellentétben nem mennek ki az összeírók a házakhoz.

A kerületi szervezetek a következő időben végzik a munkát:

Központ, Iosif Vulcan ucca 12: délelőtt 8-1-ig, délután 3-7-ig.

Ajutorul, I. Chendi (Kölcsey) ucca 11: 8-2-ig.

Második kerület, Fabricci (Gyár) ucca: 8-1-ig, 4-8-ig.

Harmadik kerület (Pernyáva), Cap. Ignat ucca 14: 8-ig, 4-7-ig.

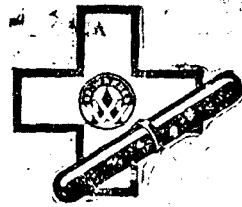
Negyedik és hetedik kerület (Séga, Poltura), pécskai-úti székház: 10-1-ig, 4-8-ig.

Nincsen rózsza tövis nélkül!

SZAKITSD HAT LE OVATOSAN

ÉS JUSSON ESZEDBE MIN-

DENKOR A

Dr. WANDER'S
VENEX

a nemibetegségek elleni leghatásosabb óvózer.

A Dr. WANDER-üzemek készítménye

Hatodik kerület, gáji székház: az esti órákban.

Nyolcadik kerület, Mosóczy telep: délután fél 5-8-ig.

Kilencedik kerület, Mikelaka: 10-12, 6-8-ig.

Újarad, a székházban: délután 5-8 között.

A kerületek vasárnap délelőtt is dolgoznak.

Mindenki jelentkezék, aki magyar-nak érzi magát, akár MNSz tag, akár nem!

Közgazdasági Őrjárat

A „Birad” iroda közleménye

RENDELET A FOGYASZTÁSI ILLETÉKEK FIZETÉSÉRŐL. Rendele: Érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz a vendéglők kávéházak, bogdák, s.b. fogyasztási illetékének lerovására vonatkozólag. A rendelkezés úgy intézkedik, hogy az elsőszályaú fogyasztási helyiségeknek (iz a többi osztályoknál a hárszázalékos illeték ezentúl nem kell bélyegben lerováni, hanem az elsőjótól tizenötödikéig kiállított jegyzékek illetékét tizennyolcadikáig és a tizenhatodikától a hónap végéig kiállított jegyzékek illetékét minden hónap harmadikáig kell kimutatás alapján befizetni. A pénzügyigazgatóság egyébként megállapította minden ilyenemű üzlet minimális fogyasztási illetékét. Ennél az összegnél kevesebbel akkor sem befizethetnek az érdekeltek, ha a benyújtott kimutatásban kisebb összeg van feltüntetve.

A KÉTSZÁZALÉKOS PROPORCIONÁLIS ADÓ. Az aradi iparosokat érdeklő rendelkezés érkezett, amely kimondja, hogy a munkatejesítés után fizetendő kétszázalékos proporciónális adót ezentúl listával kell befizetni a pénzügyigazgatóságnál. Tehát a bélyegben való lerovás mellőzendő.

KIMUTATÁSOK A BEÉRKEZETT ÉS KIMENT SZÁMLÁKRÓL. A megyei gazdasági hivatalhoz minden hónap ötödikéig kell benyújtani a beérkezett számlákról szóló kimutatásokat. A kiment számlákról szóló kimutatások fizetékéig nyújtandók be.

Minden kereskedelmi és ipari szakkérdésben díjtalan felvilágosítás nyújt a BIRAD-iroda, Bul. Regina Maria 10. szám alatt. Ugyanott a szükséges nyomtatványok átvethetők.

— AZ ECONOMATUL MESERIASILOR PATRONI No. 1 közli, hogy az 1946 június havi reglet 4500 lejben állapították meg. Ezt az összeget legkésőbb augusztus 10-ig kell befizetni. Befizeteskör közzük az összes könyvecskéket ellenőrzésre okvetlenül bemutatni, valamint a két évvel fiatalabb családtagokat bejelenteni. Mindazok kizárólagosát beszüntetjük, akik a május és június havi regletátralekikat f. hó 10-ig nem rendezik. Vezetőség. 2515

AZ ÚJARADI MNSZ NŐI TAGOZATA augusztus 3-án a Miklósi (volt Korneti) féle vendéglőben

bálat rendez

Kiűnő zene: Tombola: Büfé

Royal Mozi

Telefon 19-33

Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra a kertben
Vasárnap 11.30. kor matiné

Dal a tűzpiros virágról

Csak felnőtteknek!

Poloskairtást

parketta surrolást otcson vállalok.
LOVAS, Bul. Reg. Maria 18. 42

A legújabb szabotázs

Beszüntette üzemét az aradi „Hortus” konzervgyár

Indok: Nem tud Aradon beszerezni gyümölcsöt és zöldségféléket

Néhány héttel ezelőtt az aradmegyei Közelítési Hivatal arról értesült, hogy a Hortus aradi konzervgyár, amelynek a Mosóczy-telepen a Iancu Jianu-ucca 1-5 szám alatt van az ipartelepe, beszüntette üzemét és munkásait március-holnapra elbocsátotta. A Közelítési Hivatal megállapította, hogy a fermelés beszüntetése nem törvényszerű szabályosan és ezért megindult az eljárás. A napokban Iancu Jianu-ucca közeli elhelyezési főfelügyelő a helyzet azonos megvizsgálása érdekében bizottságot vezetett ki a gyártelepre. A bizottság tagjai között volt Lupau, a szakszervezet tanács főtitkára, Roșter, Miltaria kerületi titkár és Bulariu, az ételmezési szakszervezet titkára. A gyár vezetősége részéről Constantinide Viktor mérnököt, a gyár egyik igazgatósági tagját találták meg a gyártelepen. A bizottság megállapította, hogy a gyár hetekkel ezelőtt lényegesen csökkentette a termelést. A gyár hivatalos neve: Hortus-gyár, gyümölcs- és zöldségfélék iparosítására és értékesítésére létesített részvénytársaság. Az üzem beszüntetése törvényszabálytalanul és törvénytelenül történt, mert a gyár igazgatósága nem szerepelt be előzetesen a kereskedelmiügyi miniszter engedélyét. A gyárat 1941-ben alapították és azóta állandóan üzemben volt. Az elmúlt tizenöt évben még százon felül munkásszámával dolgoztak. A múlt hónapban csak 26 munkása volt a gyárnak, akiket július 21-iki kelettel, a szükséges törvényes formák mellőzéseivel elbocsátottak, noha kollektív szerződésük volt, amely nem jár le. A bizottság tagjai Constantinide igazgató-mérnököt kérték, hogy mutassa meg a cégvezetési okmányokat és a meghatalmazást a cég jegyzésére vonatkozólag. A protokoll hiányzott, de kiderült az is, hogy a cég egyáltalán nincs is bejegyezve. Az igazgató azzal védekezett, hogy az aradi gyár csak fők és a központ utasítására versenytársai számára való tekinetűel szüntette be a termelést és bocsátotta ki a munkásokat. Ha nyersanyaghiányról pa-

naszkodnak, akkor el sem képzelhető, hogy a gyár vezetői hol énekek és mit csinálnak, mert ha valahol lehet találni gyümölcs- és zöldségféléket a mai időben, akkor azt hisszük, az aradi piacon igazán bőségesen megszerezhetik a szükségletet. Az elbocsátott munkások családtagjai egyáltalán nem voltak beérve az ökonómia-ban. A kollektív szerződés egyoldalú, önkényes felbontása ügyében a munkaügyi felügyelőség már megindította az el-

járást. A konfliktust valószínűleg úgy fogják elintézni, hogy a gyárnak vissza kell majd fogadni alkalmazottjait és remélhetőleg ki kell fizetni összegszerűen is az előzetes munkabéteket. Mindezekből eltekintve a bizottság tagjai a szabálytalanul és törvénytelenül használt jegyzőkönyvet kizárta. Szabotázs és különféle kihágás címén feljelentések a gyár igazgatósága ellen az aradi ügyészségen.

Jön!

Jön!

Arad ezidei legnagyobb szenzációja a

Kulturpalotában

TIHANYI

mester és társulatának csodás

büvész revüje

Százhuszmillió marosvásárhelyi betörés tettesét fogta el az aradi rendőrség

A kurtiesi határrendőrség elfogta és az aradi központi rendőrségnek átadta Buruianu Aurel marosvásárhelyi illetőségű lakost, aki Magyarországról átszökött Romániába. A rendőrség megállapítást nyert, hogy Buruianu körözött betörő, aki Románia különböző városaiban különböző betörése-

ket követett el. Többek között Marosvásárhelyen tizelhét betörést hajtott végre, mindegy 120 millió lej értékben. Ezután Nagyváradon és Temesváron, majd Aradon működött. Az aradi rendőrség bünyügyi osztálya most annak megállapításán fáradozik, hogy Buruianu milyen betöréseket követett el

SAVOY

Előadások: 3, 5, 7, 9

URANIA

Előadások: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10

Augusztus 5-től csak 5 napig!

Hyppolit, a lakáj

Szenzációs zenés komédia CSORTOS GYULA legnagyobb szerepében. Erdélyi Mici, Jávor Pál, Kabos Gyula, Fenyvessy Éva, Haraszti Mici felléptével. Jegyelővétel.

Forum mozi

Telefon 20-10

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor
az angol filmgyártás remekműve, a hazaszeretet és az önfeláldozás filmje

Olélsége hajója

NOEL COWARD — JOHN MILLS

A MUNKA ARCIVONALARÓL

A munka előőrsei megmondják, mit akarnak...

Munkán, szórakozáson és kulturán keresztül békét és demokráciát

Szorgalmas gyermekkezek vannak a Kultúrpalota egyik szobájában, a másikon, nagy lelkesedéssel játékokat készítenek. A pionirok műhelyeiben vagyunk. A varroda már egy hete rendelkezésre áll, a játékműhely is értekesíteni akarja készítményeit. A pionírszervezetnek pénze van szükség. Fejteni akar. Jól berendezett otthon akar nyújtani azoknak a gyermekeknek, akik nincsenek elhelyezve az üzemek napközi otthonaiban.

Gyermekek vesznek körül. Tudatosan, minden zavar nélkül válaszolnak kérdéseimre.

— Cherdic Márjának hívnak, 14 éves vagyok, két éves koromban halt meg az apám, az anyám mosásból tartott el, most az ITA-ban dolgozik és van mindenünk. Varróni akarok lenni. Itt fogok kitanulni, háromszor hetenkint járok tanonciskolába és ha szorgalmas leszek, két év alatt szabadulok fel.

— Bordás Stella vagyok, 12 éves. Az apám az Astrában dolgozik. Szépen keres és van elegendő ételmünk az ékonomától.

— Cazán Simion 10 éves vagyok, apám CFR nyugdíjas, hátrán vagyunk gyermekek, de mindenünk megvan.

— Pecican Ladislau, 15 éves vagyok. A szüleim elváltak, az anyám tart el, aki a Matasa Romana-ban dolgozik. Mindenünk megvan.

A gyermekek részvéte Löwy Mária felé fordul: Az apja és az anyja beteg. Az apja a Socoina gyárban dolgozik. Az éjjeli csapatban, mint kovács. Bár az orvos eltiltotta az éjjeli munkától, de az igazgatóság még szabadságot sem engedélyez. Az ékonomát is rosszul működik.

„Dolgozni akarunk”

A fiatal Halasan Gheorghe a szervezet titkára az egyesület céljairól beszél.

— Tanulni, szórakozni és dolgozni akarunk. Vannak kurzusaink, melyek általános ismereteket adnak, mint például augusztus 23. jelentősége, miért ünnepezzük ezt a napot továbbá a Tudor Vladimirescu felkelése, hazánk demokratizálásáért folytatott harcok, stb. Akiknek iskolai ismeretekre van szükségük, eljönnek tanfolyamainkra.

Szórakozásunk van bőven. Ingyenesen járunk a strandra, a fürdőruhákat saját varrodánk készítette el. Kétszer hetenként ugyancsak ingyen mehetünk moziba. A Kultúrpalota egyik termében tornáorákat tartunk. Munkaversenyeiket is rendezünk. Legutóbbi nvtések: Sipos Iona, Orosz Mária, Bordás Stella, Löwy Mária, Schmidt Mária, Milca Aurel, Muere Gheorghe, Pecican Ladislau, Latzi Mihai, Szilágyi Károly és Jovan Nicolae.

— Nálunk minden gyermek — folytatja tovább ismeretelését a pionirok titkára — családtagnak érzi magát. Hátrány az anyagi helyzete, a nemzetisége, vagy a vallása. Mi a demokrácia megteremtéséért harcolunk, hogy bekerülhessünk egy újabb háborút. Ime Tirmar Stefan társunk édesanyja

a bombázás áldozata lett. Glurr Gavril és Ciorap Victor édesapja a fronton esett el.

Szózat a felnőttekhez

A Kultúrteremben fényképfelvételek mutatják, amint részt vesz a pionircsoport az Astra gyár újjaépítésében. Versenyeznek a téglahordásban. A Demokrata Nők Szövetségének gyűlésén látjuk a kis pionirokat, amint felszólalnak és visszaemlékezünk szívbemarokó szavaikra: „Békét akarunk!”, „Azt

akarjuk, hogy harcoljatok egy boldogabb jövőért!”

Még a munka kezdetén állnak a pionirok, nehézségeik vannak, nincsen kantinjuk, de hátrán küzdenek a demokráciáért. Mert az évtizedeken keresztül elnyomott munkásosztály gyermekei tudatában vannak annak, hogy ez a harc mit jelent és csak együttes szórakozáson, munkán és tanuláson keresztül válhatnak a jövő teljes értékű embereivé.

Schlosser Ella dr.

Aradi gyárak és kisüzemek a kulturális munkák frontján

Azt a hősi és szívetnélküli harcot, melyet az ország dolgozói a termelés frontján folytatnak az alattomban hadakozó reakció ellen, már különböző szakaszaiban és győzelmes eredményeiben is megvilágította a sajtó a közvélemény előtt. De ezzel a romboló és a termelő háborúval párhuzamosan folyik egy másik, épp olyan hősi és figyelemre méltó levélkényesség. Van egy régesrég és már közhelyé válik mondás: „Háborúban hallgatnak a muzsák”. A fegyveres harcok háború elől iszonyodva menekülnek a zene, a költészet koszorús istennői, elsápadnak a vér szagától. De a termelő háború fegyverei illelenek a kezükbe. A szántóvető dala a barázda felett a búzatábla hullámlása a pusztai szélben, a kasza pengése az aratók éneke, a legelő nyáj kolompja, a gyári szíriának munkára hívó kiáltása, a gépek zakatolásának, a föld szíriének, a tömegek munkadalával való összekapcsolása, már halhatatlan sorokat rímeket és műveket adtak az emberiségnek.

Ahol a munkáskultúra szövődik

Arad gyáraiban és kisüzemeiben is megindult a szellemi törekvés mind erősebbé váló folyamata. Végigjártuk az aradi gyárak és üzemek egy részét.

A nagy gyárakban külön helyiséget kapott a munkáskultúra, amelyekben forr a munka láza, katlog az írógép, szövődik a kultúrunka szép szövete az üzemekből összefutó szálakon. A kisebb üzemekben szerényen a gyári bizottság helyiségének egy sarkában húzódik meg az

erejét próbáló kultúrunka. Van olyan kisüzem, melyben még csak a szándékokban, a dolgozók egyre jobban utaló törekvéseiben él. Először az „Augusztus 23” üzem látogatuk meg, ahol mándjárt a kapu alatt feltűnően szép és nagyméretű falujáság fogadja a belépőt és köi le az érdeklődést. Ennek a 112 munkással dolgozó épületvasalással foglalkozó üzemnek fele nőmunkásokból áll. Ehhez képest a két szép falujáságot a női problémák töltik ki. Az anyát, a munkásnőt haragra szólító jelmondatok, illusztrációk rajzok és fényképek ügyesen megírt cikkek és versek díszítik. Nagy jelmondat vonul keresztül az egyikben:

„Te választod a jövőnket!”
Komoly figyelemztetés a nő kötelességére a közéleti választási harcok kapcsoltában. Schabberger Jakab munkástól, aki szerkeszti a falujáságot és a gyár kultúrügyeinek irányítója, megtudjuk, hogy az üzem már múlt év óta folytat kultúrunkát falulátogatásával. A kurticsi járás közsegeit látogatta meg az üzem politikai és kultúrelőadásokkal. Most alakul a kultúrbirozság 18 taggal, szervezik a munkásdalárdát. Rendszeres üzemi gyűléseket tartanak. Munkásírók közül kiemelkedik Klugné aki „Kenyérsata” címen figyelemre méltó cikket írt a falujáságnak és Schabberger Jakab, aki kész írónak és verbéli tehetségnek számít, mert a „Százitkenkettő” című spanyol munkásveránuról szóló kölfeményét megtapsolta és megkönyvezte a munkásság a Demokrata Nők Kultúrpalotában tartott nagygyűlésén.

A gép dala

Irtá: AMIGO ROZII

Indul a motor sikolt a hajtósíj,
a gépmester szól: „indíthat a lány”
frissen ugrik a géphez, sápadt arca,
mint a virág szirma, oly halovány.

A nagy gyorsajtó dübörögve indul,
nyeli a fehér papírtíveket,
a lány hallgatja zenéjét, így tölti
észrevétlen a hosszú éveket!

Gördül a kocsó fut a forma rajta,
de nem halad, marad egy helyben,
a sok fehér ív kifut a világba
tudással, világossággal telten.

És terjeszti a józan ész eszméjét,
hogy: Szeressétek egymást emberek,
ne gyűlöljétek azt ki más nyelven szól,
ha azt mondja: „Szeretlek Titeket!”

Irtástok ki a gyűlöletnek magát,
melyet elsősor közölteket
a reakció, mely sohsem tanulta,
így nem tudhatja, mi a szerete!

Csak azt tudja, hogy neki vége,
leáldozott immár a napja
ébred a „MUNKÁSÖNTUDAT”
a reakciót élni nem hagyja.

A szedőterem olmos levegőjél
színtén lázas munka fűti át,
a szedőszekrény fölé hajolva
harcba állítják az ólomkatonát

Munkára fel, munkára fel!
a könyv az újság a mi fegyverünk,
harátunk a kis ólomhegyek
nem fordulhatnak ellenünk.

Nem állnak ki az ellenégek sorába,
nekik is jól ha minke hátának
reakcióját ne szolgálon feltű
áljen a hüszke NYOMDÁSÖNTUDAT!

Sorban az Armatura részöntő és hegyező üzem következnek. Falujáságot most váltják. Andreica Radu kultúrfelelős, munkás elmondja, hogy 53 munkásuk nagyrészt az ifjúságból telik ki, van kultúrteremük és a mindjobban erősödő szándék hamarosan megvalósítja egy levélkény kultúrsoport kialakítását. Egymás mellett dolgozik itt három kisüzem, az Armatura a Stela textíliázem, és az Augusztus 23. Ezeknek össze kellene fogni és hamarosan eleven egészséges kultúrunka alakulhatna ki. Egy instruktort kérnek erre a célra a kultúrszakintézetől, aki megadná az irányítást.

Az Aradi Szabó Szövetkezet már régi kultúrunkás multra tekinthet vissza. Tehetséges, népes kultúrgárdája van, falujáságot mintaszerűen szép és jó. Falulátogatásain szép kultúrunkát nyújt.

Az Abba hárisnygyár 60 munkással dolgozik. Állandó női kórusa van Lipován tanár vezetése alatt.

Sokrétű kultúrunka az ITA és Astra gyárban

Az ITA textíliagyár és az Astra vagongyár 5000 és 2000 munkással dolgozik és természetesen tömegeiből sokrétű kultúrunka telik. Az Astra kultúrsoportjából Petrás és Dehel munkásársaink fejtenek ki széleskörű kultúrunkát. Az aradi gyárak kultúrtermei közül kimagaslik az Astra egyre épülő és szépülő 1500 embert befogadó kultúrterme, ahol már sok szép kultúrelőadás tapsolt végig a munkásság. Falujáságot az első díjat vitte el a versenyen, táncsoportjuk van, zenekaruk, vers-, cikk- és színműírók, rajzolóik. De legérdekesebb az a specialitásuk, hogy állandó eleven újságcsereit folytatnak a katonai szaklapokkal. Így például az „Inainte” című katonai újság Dobrudza, Oltenia és Muntenia katonai szaklapja, a „Lumina”, az egyes lovásdivízió lapja rendszeresen jár az Astrának és cserében „Viata Sindicala”, „Romania Liberat”, „Scanteia”, stb. kapnak érte. Jól szervezett archívába rakják le az Astrában az újságokat.

Az ITA textíliagyárnak most épül a kultúrterme és befejezés alatt áll egy 2000 embert befogadó kultúrterme. A kultúrsoport rendszeres falulátogatásain munkásszínészeket, írókat, énekeseket, ballet- és népi táncsoportokat szerepeltet. 35 tagú zenekarából szimfonikus, jazz- és szalonzenekar telik ki. Egy év alatt 145 munkástani tványa volt a zenei tanfolyamnak, hét évestől 35 évesig, zongorán, hegedűn, akkordeonon, mandolinon, stb. Legfigyelemre méltóbb az Astra és ITA gyárak. 1500—1900 kötetes modern és klasszikus írókkal felszerelt, látogatott könyvtára. Az ITA-nak 15 állandóan működő falujásága és mindkét gyárnak népes sajtótudósító gárdája van. A két gyár között falujáság és sajtótudósítói verseny folyik. Eleven és egészséges kultúrunka lükteti át a fő utcereket, mely a kultúrát szét fogja lökni széles rétegekben és megtölti majd a kisüzemek házszalereit is. Vannak még Aradon gyárak és kisüzemek, melyeknek kultúrunkájáról más alkalommal fogunk megemlékezni.

FÁSKERTI TIBORNÉ

A többtermelésért

Zsilvölgyében leszállnak a bányák mélyére az értelmiségiek is

Zsilvölgyében a dolgozók között megvan az együttműködés. Amíg sok helyen még mindig nem értették meg a demokráciáért folyó közös harc és a közös gazdasági erőfeszítés jelentőségét, addig a zsilvölgyi bányászok verejtékező megfeszített munkával látnak hozzá az ország újjaépítéséhez. De nemcsak a bányászok. Az értelmiségiek is megértették az idők szavát és nem nézik ölbetett kezekkel a fizikai munkások erőfeszítéseit. Csakányt ragadtak ök is és lemennek a bányák mélyére.

Az elmúlt napokban már a második vállalkozó csoport indult a bányákba. Munkájuknak meg is volt az eredménye, mert munkájuk nyomán 150 cille került napvilágra.

Nem saját érdekeik hajtják oda őket, hanem az a tudat, hogy minden kiter, mert csille szén egy-egy halálos csapás a termelési szabotázsú igyekvő reakcióra.

Bekapcsolódik a falu lelki életébe az aradi M. N. Sz.

A Magyar Népi Szövetség falujáró csoportja az utóbbi időben minden vasárnap kilátogat a megyébe. Az elmúlt vasárnapon is öt községben járt kiinn ez a csoport: Körösbökenyben, Szelecsényfalván, Nagyzerinden, Kisiratoson, és Tornyan. Ahová idejében érkeztek, ott a fajú lakosságával együtt templomba mentek, hogy katolikus községben misét, református községben istentiszteletet hallgassanak végig. Templom után egyúttal vonultak az MNSz székházaihoz, ahol megkezdődött a gyűlés.

A csoport kiküldetését hangsúlyozták, hogy csak a Magyar Népi Szövetségben keresztül érhetik el az itteni magyarok, hogy román diktatúra, testvérképpel együtt felépítsék a demokráciát, mely az ország valamennyi becsültetés állam-polgárának nemzeti és valláskülönbség nélkül teljes jogegyenlőséget biztosít. Ahhoz azonban, hogy a Magyar Népi Szövetség köztársasági módon képviselni tudja a romániai magyarság érdekeit, elengedhetetlenül szükséges, hogy anyagilag is megerősödjék. Minden tag legyen tehát eleget tagdíj-fizetési kötelezettségének. A női kiküldöttök az augusztus 16. 17. és 18-án Temesváron megtartandó MNSz női nagygyűlésre hívták meg nőtestvéreiket.

MAGYAR ISKOLÁT SZERETNE KAPNI KÖRÖSBÖKENY MAGYARSÁGA

Körösbökenyben Palást József és Bökösi Mária szép egyetértést tapasztaltak a román és magyar lakosság között. A nemzeti ösztönzés befejezéséhez közeledik. A község nagyon szeretne magyar iskolát, de csak tíz iskolakötele magyar gyermekei tud felmutatni.

Szelecsényfalvára a Mosóczy-telepi ifjúság ment ki kulturális munkára. Kovács Lúcia városi női felelős és Kovács Sándor inéz bizottsági tag vezetésével. A délutáni népgyűlésen Kovács Lúcia arról beszélt, miként kell Petőfinek, a nagy népköltőknek szellemében megvalósítani a dunavölgyi népek egységét. Kovács a szövetségi problémákat világította meg, a Madocs megalkakulását és Magyar Népi Szövetségé válását vázolta és azt a tevékenységet, amit ez a szervezet a magyarság demokratizálásának érdekében kifejtett. Majd felolvasta a székelyudvarhelyi határozatokat. A műkedvelő előadásra este került sor melynek művészi és humoros száma a természet csodáit megvilágító közönség nagy tetszéssel fogadta. Az előadást éjfélig tartó lényeg kivételével a Mosóczy-telepi ifjúság és a helybéli nagyszívesen szórakozva meleg barátságot kötöttek.

Nagyzerinden Czabai Pál megyei szervező és Vig Kató megyei női felelős jartak ki, hogy résztvegyenek az ottani szervező tisztújító közgyűlésen. A mező munkában eltáradt lakosság nagy számban gyűlt össze, akik előtt Czabai Pál kifejtette, mily fontos a szoros szervezeti élet fennartása, különösen most, amikor a rövidesen bekövetkező választáson dől el a demokrácia és az ehhez csatlakozott magyarság sorsa. Vig Kató felfedte a nők előtt, hogy itt az ideje, hogy az asszonyok is megszólaljanak és a világ tudomására hozzák kívánságaikat. Ő is meghívta a nőket a temesvári női kongresszusra.

Kisiratoson Vuicsics Dusan és Pap Franciska tartottak politikai gyűlést, melyen egységre buzdították a magyarságot, melynek pártállásra és gazdasági helyzetre való tekintet nélkül a Magyar Népi Szövetségben van a helye. Délután és este az aradvárosi MNSz szervezet második körületei kultúrszereplőket, akiket ifj. Molnár Lajos vezetett, tartott jóslakerült műkedvelő előadást, melyen megjelent a község román jegyzője is. A nagy hozzájárulással összeválogatott és ügyesen előadott műsor a Petőfi-hétre való tekintettel a szabadság nagy költségének szellemét idézte.

TORNANYAN SZEREPELTEK AZ ARADI PIONIROK

Tornyára az aradvárosi szervezet elnöke, Homolka Ervin és felesége, azonkívül Oravecz Ferenc és felesége mentek ki Homolka elnök a magyar egység szükségességének kidomborítása után hangsúlyozta a román-magyar testvéri össze-

A diktatúrák és a háború útja a bélyeggyűjtés tükrében

Történelem kicsiny, színes papírlapon

Hogyan népszerűsítette a fasizmus a maga emberit bélyegszériák formájában

Romániában a tulajdonképpen diktatúra-bélyeg nem Károly király alatt jelent meg, aki a maga személyének címéért reklámot a postabélyegeken. Az igazi diktatúra-bélyeg csak 1940-ben jelent meg először, amikor is a véres emlékek zöldséges terrorjait kiadták a Codreanu-bélyegeket, amelyek egy rendes posta-

bélyegből, egy repülőbélyegből és három segélybélyegből, úgynevezett Ajutor-bélyegből álltak. Természetesen mindegyiken rajta volt a legionista jelvény; a börtön-rács, amely a legáltalában jellemezte a terroruralom vezetőinek jólmegérdemelt helyét. Az egyik Ajutor-bélyeg csak börtön-rácsot ábrázol.

Antonescu diktatúrájának arculata

A következő évben már Antonescu marsall diktatúrája alatt két bélyegből álló sori adtak ki Marin és Mota legionista-vezetők képmásával annak emlékére, hogy mindketten a spanyolországi polgárháborúban estek, természetesen nem a szabadságukért küzdő munkások, paraszok és diákok oldalán, hanem Franco banditái között. Erről a két bélyegről blokkot is adtak ki.

Ettől kezdve egymást érték a diktatúra bélyegsorozatai, hiszen Antonescunak reklámra is szüksége volt, hogy a Szovjetország ellen megindított rablóhadjáratot valamiképpen népszerűsítse. 1941-ben kiadták a Carol Föld-sort, amely öt értékből állt. Cernauti felünyomással, továbbá ugyanazt a sor: Chisinau felünyomással. Ugyanebben az évben jelent meg a négy értékből álló sor, amelynek értékei a következő felirattal tartalmazzák: *Szent háború a bolszevismus ellen*. Ezt a sor: Odessza felünyomással is ugyanebben az évben adták ki. Megjelent a három értékből álló Transnistria-sor, amely Duca Vodát ábrázolja, mint Ukrajna helmanját. Kiadták a Bukovina- és Bessarabia-sort, amely bukovinai és besszarábiai városok nevezetesebb épületeit tünteti fel. Ezután sorra jelentek meg a négy értékből álló Duca Voda képmását viselő Transnistria-sor, az egyéves diktatúra-uralom Bukovinában és az egyéves diktatúra-uralom Bessarábiában, ezután az úgynevezett Szentháború kétéves fordulóját megörökítő sor, amely már 1943-ban került forgalomba. Ebben az évben a Romániát az áldatlan és borzalmas vesztéssel járó háborúba belesodró Antonescu nagyvási hóbortjában a maga képmását is rányomatta egy bélyegre. Ebben az évben jelent meg a román túzérsg százéves fennállása alkalmából kiadott sor, amelynek négy értéke a román túzérsg régi dicsőséges fegyvertényeit mutatja, míg másik négy értéke a román

túzérsgnek Odesszánál, Szabasztopolnál, a Kaukázusban és Szalíngrádnál játszott szerepét tünteti fel. Ezzel megszűnt a diktatúra-bélyeg kibocsátása, hiszen Szalíngrád után már nem adódott alkalom több reklámra.

A fent felsorolt bélyegsorok az úgynevezett *elítelt sorok*. Az elítelt tulajdonképpen abból állt, hogy kereskedelmi forgalomba nem hozhatók a diktatúra alatt kiadott bélyegek ellenben a gyűjtők egy sor mindegyikből megtarthatnak. Egy időben be is kellett jeleníteni az elítelt bélyegeket, de ezt a rendelkezést már nem veszik szigorúan, ami érthető is, hiszen a diktatúra már véglegesen leszámolt a demokrácia és így nincs ok arra, hogy tartani lehessen a diktatúra-bélyegekkel való agitációtól.

A dicsőséges orosz hadsereg és a hozzá csatlakozott vitéz román kötelek felszabadították Romániát a hillerista-horluscsapaok terrorja alól és Eszekerdelly is visszakerült. Ezt a tényt magánkezdeményezésre Szilágyban és Nagyváradon kiadott sorokkal akarják megörökíteni, de ezek a sorok nem hivatalos kibocsátások és így nincs is filatélikai értékük.

Ami bélyegsor a felszabadítás után jelent meg, az már a más jelent: a termelő munka dicsőségét, a munkásság, parasztság és demokrácia értelmiség összefogását, a földreform megvalósítását, a diktatúra vértanúinak emlékeztetést a szabadságot az életről az emberi szolidaritást.

A Horthy-rendszer bélyegarádats

Most nézzük Magyarországnak a diktatúra alatt kibocsátott bélyegeit. Messzire kell visszamenni, hogy a magyarországi diktatúra bélyegkibocsátásairól tisztá képet lehessen alkotni. A magyar diktatúra tulajdonképpen 1919-ben Szegeden kezdődött, amikor bedobták a magyar köz-

datba a szegedi gondolatot. Szegeden 50 értékből álló sort bocsátottak ki ezzel a felirattal: *Magyar Nemzeti Kormány, Szeged, 1919*. A felirást az akkor forgalomban lévő magyar bélyegekre nyomták, Szegedről indult el Horthy véres diktatúrája, amely Orgoványon, Siófokon át vezetett a budapesti bevonulásig, amikor is az arató-bélyegek öt értékkel ezzel a felirattal nyomták felül: *A nemzeti hadsereg bevonulása, 1919*. Horthy, akkori fővezér fehér lovon vonult be a magyar fővárosba, de ezt a jelenetet csak később örökíti meg egy emlékbélyeg.

Az első Horthy-sor 1930-ban jelent meg. Horthy országzásának tízéves fordulóján, Horthy képmását hordják a meglehetősen primitív kivitelű bélyegek. Nyolc évig nem került Horthy képmása bélyegekre. Nem mintha a diktatúra megszűnt volna, de nem adódott alkalom, hogy Horthy arcával reklámot csináljanak. 1938-ban ismét megjelenik Horthy képmása a bélyegeken: csinos kivitelű Pengős-bélyegek. A Felvidék visszacsatolása alkalmával a 20 és 70 filléres Szent István-bélyegeket *Hazatérés* felirattal hozták forgalomba. Ebből az alkalmából öt értékből álló szép kivitelű sort adtak ki: *Magyar a magyarért felirattal*. Az egyik bélyegen Horthy látható, amin fehér lovon bevonul Komáromba, 1940-től kezdve minden évben, amíg a Horthy-diktatúra tart, Horthy-repülőalap felirattal tartalmazó repülő-sort adtak ki. Valamennyi szép kivitelű és a gyűjtők szívesen gyűjtik.

Nem feledkezett meg a magyar diktatúra Horthy 20 éves országzásának megörökítéséről sem. A három bélyegből álló sor Horthy dicsőítése. A 6 filléres érték a Fővezér fehér lovon ábrázolja, ahogy a szegedi gondolatot üres fejében elmúl Szegedről Orgovány, Siófok és Buda felé. A 10 filléres Horthy-allegória, a 20 filléres a béke angyalát tünteti fel. Szép béke volt az az 1939-i béke, amikor Horthy eladta Hitlernek a saját hazáját és odaadta a magyar fajtársakat ágyúgömböknél. 1940-ben kiadtak egy bélyegét Erdélyi felirattal, ugyancsak ezzel a felirattal három értékből álló allegória-sort.

A következő évben történt Jugoszlávia orvul való megtámadása. Ez is meg kellett örökíteni a *Dél visszafér* felünyomatú két bélyeggel. 1941-ben megint három Pengős-értékű Horthy-sort adtak ki. Szükség volt erre a Horthy magasztaló sorra, mert már megkezdődött Magyarország a háborút és a kormányzó személye nem valami nagy rokonszenvenek örvendelt. Ettől kezdve az egymást követő bélyegkibocsátások az egyre népszerűtlenebbé váló háború dicsőítése, a magyar katona felmagasztalása volt. 1945-ben kiadtak egy sort, amelyen híres magyar hadvezérek képmásai voltak. Ez a sort színes papíron Szalasiék, amikor magukhoz ragadták a németek segítségével a hatalmat, újból kiadták, de már nem volt sokáig forgalomban, mert bekövetkezett az összeomlás. Ezt a sort az ideiglenes magyar kormány új értékkel nyomta felül.

A felszabadítás után kiadott sorok már a béke jegyében adódtak ki. Lezárult sor ezekből a Kossuth-sor átnyomva híre 1945 felünyomással. Magyarországon is az újjáépítés és a vértanúk emlékének jellegét viselik magukon az új sorok, míg azután bekövetkezett az infláció és a bélyegkibocsátás már csak nyomtatechnikai műveletté lett a bélyeggyűjtők nem valami nagy öröme. (76. 7.)

Fiatal laparusítókat igen nagy jövedelemmel felvesz a „Jövő” kiadó hivatala

Hölgyeim!

Itt a béke!

Újból kapható:

finom holmik tisztításához a legjobb minőségű **MOSÓPOR**

SIPP

MOSSA ÉS KIMÉLI: A GYAPJUT, A SELYMET ÉS A GYAPOTOT.

fogás fontosságát, mely nélkül nem építhetjük fel mindnyájunk vágyát, a békés, boldog jövőt. Az asszonyok női és állampolgári kötelezettségét Homolkáné és Oraveczné fejtették ki, meghívva a község női szervezetét a temesvári női nagygyűlésre. Délután a buzsáki és gáji pionérok tartották román és magyar számokból összeállított előadást, mely előtt Juhász, a pionércsoport vezetője rávilágított arra, hogy ha minket is ilyen demokrákus szellemben neveltek volna, mint ezeket a gyermekeket, nem keveredtünk volna ebbe a nemrég lezajlott, sőtminiszta gyűlö-

lettől fűtött háborúba. Este a séga-polturaj ifjúsági csoport szintén román és magyar számokból összeállított művészi módon előkészített előadást Oravecz Ferenc vezette be. Petőfi tragikus sorsát vázolta, akit a szabadszállási nép, az 1848 július 15-i választásokon egy tehetségtelen paplú kedvéért kibuklatott, mert a reakció ráfogta, hogy nem magyar, sőt még azt is, hogy lőt kém. Merítsen okulást a magyarság ebből a tényből, kövesse igaz vezetőit és ne engedje, hogy az egységpontok hamis vágánvra tereljék demokráciát építő szándékát. P. E.

A FÖLD NEPE

Ének a buzamezőkről

Reveg a szem, gyülik a buza

A kenyérszala meghozza a kenyéradást

A naptárak pirosbetűs ünnepei pihenőnapot jelentenek a hétköznapi robotja után, de a kenyértermő föld két legnagyobb ünnepe, az aratás és a cséplés, a rendesnél is lázasabb munkát kíván a mezőgazdasági munkástól. Aratni és csépelni annyit jelent, mint számbavenni és betakarítani az egész évi, verejtékes munka gyümölcsét és ezzel nem lehet várni. Egyetlen napi késés zavarát, jégverést hozhat és tönkretéhet minden!

Aradmegyében idén nagyon korán arattak és így a cséplést munkák is megindultak már. A buza jól fizetett. Súlyos kalászosok várják az asztagnan, hogy kihulljon belőlük az acélos szem.

Csépel a falu

Hajnali háromkor megindulnak a kocsik a földek felé. Férfiak és nők csapata követi a kocsit, melybe lö hűjén tehenet fogtak be a falusiak. Pedig az alföldi magyar parasztnak hosszú időn át kedves szólás-mondása volt: "Tehén igában, asszony munkában: szegény". De a háború elvitte a lovakat, megtizedelte a dolgozó férfiakat és így ma már nem szokatlan látvány a mezőkön dolgozó asszony és a kocsi-ba fogott tehenet. Szegény magyar paraszt, aki ahhoz szokott, hogy tüzes lova gyeplőjét fogja, nehezen irányítja a jámbor tehenéket. A járomba köteleket köt és azt rángatja, hogy jobbra-balra irányíthassa a jöszágot.

Kinn a földeken nápszíttá keresztek előtt áll meg a csapat. Szoroson a kereszt mellett a kocsit, a kocsin áll a férfi, kinek asszonyok adogadják "fel kétágú villával a kévét. Bizony verejtékes, nehéz munka ez, mert idén a rendesnél is súlyosabbak a keresztek. A mező keresztszei súlyosabbak, mert sok hennük a szem. Az ember keresztszei azért súlyosak, mert vakon követik hamis prófétáit.

A telet kocsit megindul a falu határában álló szűrűskert felé. A cséplőgépek tömege vízözönként szörnyként emelkedik ki a hajnal szürkéségéből. De ez a szörny nem fenyeget, hanem biztat: boldog a falu, melynek cséplőgépeit meghagyta a háború. Nagyzerindnek például két traktortól hajtott gépe van. Motorina is akad. A kocsit kormányát először asztagnan rakják, hogy az asztagnan láncszerűen feladassák a cséplőgépen álló életőnek. Ennek van a legveszedelmesebb munkája. Az odadobott kévén hirtelen elvágja a köteleket, hogy a széthulló kalászosokat beleszórja az életőbe. Ha nem végez elég gyorsan és ügyesen munkáját, a dob elkopja és bizony sok dolgozó kez roncslódot már így össze a munka lázas iramában.

A feladogatott kévékből, a cséplőgépben megsanyargatott kalászosokból és a jövő-menő kocsik nyomán felvirágozik a por és sűrűn lepi be a nehez robotban hajladozó, izzadt emberek arcát, haját, meztelen felsőtestét. Gyulladtak a szemek, szárazak a torok, cigányfeketére ég a bőr a tűző ropstűtésben, de a cséplőgép alján a szék fogja fel a kicsépelet, búzaszemét,

amiből kenyér lesz. Kenyér azoknak, akik a szemet ősszel a földbe vetették és kenyér mindazoknak, akik ipari, vagy szellemi munkával hozzájárulnak a termeléshez.

A telet zsákokra kocsik, talicskák várnak. A kocsik a magtárakat töltik meg, a talicskákat asszonyok töltyik a malomba, hogy gyorsan megőröltessék a búzát, mert kell ám a liszt! Kell, mert a cséplést végző munkások enni kérnek és a tavalyi már falun is elfogyott.

Az éjszaka hűvösét használják fel a serénykező asszonyok a kenyérsütésre. Az ideit liszt gyöngörű. Öröm vele bántani. Hatalmas, hófehér kenerek várják reggelre a munkabaindulókat és persze szalonna. A pálinka sem maradhat el. Az a néhány korty ugyancsak kell serkentőnek, mert a lázas iram már hetek óta megszakítás nélkül folyik. Délben és este meleg étel, gyakran fi-

nomullatú csirkepaprikás jut a dolgozóknak.

— Aki sokat dolgozik, sokat is eszik, de aki nem dolgozik, az ne is egyékl — mondja jóízű mosollyal a cséplőgép gazdája.

A gépész is nagyon elégedett. Egy százalékat kapja a kicsépelet termésnek.

— Egész héten nem esett. Így nyolc mázsa búzát kerestem.

De a többi munkás járandósága is jelentékeny. Több mint két mázsa jutott egynek-egynek az osztásnál.

Öröm, boldogság sugárzik a fáradt arcokról. A tavalyi sovány esztendő után kétszeres áldás a hő termés, mely nem csak az egyes családok kamráját tölti meg eleséggel, hanem az egész ország ellátását is biztosítani tudja. És a telet kamra békét jelent és nyugalmat.

PROHÁSZKA ELVIRA

Aratás és cséplés után

Ugarolásra és vetőmagbeszerzésről kell gondoskodni a gazdáknak

Az aratás a megye területén jórészt befejeződött, nagyban folyik a cséplés, de egy hét múlva már ezzel is végeznék és felmerül a kérdés, mi foglalkoztatja majd ezután a jó mezőgazdát, melyek a megoldandó feladatok és mi a legsürgősebb munka, amelyhez ezután hozzá kell kezdeni. E sorok írója többektől kért ezirányban tanácsot, köztük a legkiválóbb aradi mezőgazdasági szakértőtől, Seymann Ottó agrár-mérnöktől, az aradi Mezőgazdasági Kamara felügyelőjétől és a következő megszívlelendő felvilágosításokat és útbaigazításokat kaptuk:

— A cséplés után a legfontosabb feladata minden jó mezőgazdának, minden földművesnek és különösen az új földesgazdának az kell, hogy legyen, hogy minél előbb végezze el az ugarolást. A gyomirtásnak ez a legbiztosabb eszköze. A gyomnövényektől csak úgy lehet szabadulni, ha minél előbb elvégzzük a farióhántást, ami szántásból és boronálásból áll. A szántás nem kell, hogy mély legyen, csak 8—10 centiméter, ez megfelelően felforgatja a földet, mindezt a boronálás még jobban elvégzi és később az őszi szántás elpusztítja és végleg elvágja a gyomot. Ezeknek a munkálatoknak elvégzése minden gazda számára halaszthatatlanul fontos, aki szíven viseli földjének a sorsát. Utána következik a legfontosabb feladatok egyike: az őszi és tavaszi vetőterv részére be kell szerezni a vetőmagvakat. Rendkívül fontos, hogy ezt most, ebben az időben végezze el a jó gazda, mert ilyenkor olcsóbban lehet beszerezni a vetőmagvakat, jóval nagyobb a választék, annál az egyszerű oknál fogva, mert ilyenkor nagy a kínálat is. Az okos közmondás azt tartja, hogy a jó gazda nyáron készíti el a szántköt és télen a szekeret hozza rendbe. Így van ez a

vetőmagvak mostani, nyári beszerzésénél is, ilyenkor van meg a legjobb lehetősége annak, hogy olyan magvakat szerezzünk, amilyenekre tényleg szükségünk van és ilyenkor lehet olcsón hozzájutni ezekhez, nem kell értük felárat fizetni. Ha beszereztük a magvakat nemsokára vége lesz a nyárnak és ezután jön az őszi szántás, majd pedig a vetés. A vetési tervet alaposan meg kell fontolni, jól meg kell gondolni a gazdának, mit, miből, mennyit és hogyan akar vetni. És itt meg kellene fontolni egy igen életrevaló jó tanácsot a síkvidéki aradmegyei gazdaközönségnek.

— Ez a tanács arról szól, hogy a tapasztalatok szerint a mi környékünkön nem vetnek elég őszi árpát. Rendkívül fontos lenne a megyében, hogy minél több őszi árpát vessenek. Az őszi árpa vetése Aradmegyében sokkal kisebb rizikóval jár, mint a kukorica vetése. A kukorica sok kapálást kíván, az őszi árpa nem kíván sok munkát, nincs vele sok baj és gond és nálunk kalászer-holdankint a nemesített őszi árpa húsz métermázsán felül hoz. Nem kell megmagyarázni az értelmes gazdának, hogy ez mit jelent pénzben és mit jelent munkamegtakarításban. De őszi árpáról van szó, mert a tavaszi árpa ennek még csak a felét sem hozza meg. És most lenne az ideje az őszi árpa vetőmagjának beszerzésére, mert a szárazság sajnos előnyös és sok helyen takarmánként etetik fel az állatokkal az őszi árpát. Kukoricából feleslegünk van és a kukorica más vidékeken alkalmasabb, viszont náluk az őszi árpa, különösen a sík vidéken, nagyszerűen bevált. Jó lenne, ha sokan megfogadnák ezt a tanácsot, mert bizonyosan jól járnának vele.

Miért gazdaságos a nyárvégi csirke és kacsakeltetése

Az asszonyok azt tartják, hogy a nyárvégi őszleji csirke nem sokat ér. Mindegyik, az asszonyoknak most is igazuk van — de csak félig! Igaz az, hogy a nyárvégi keltetésű csirke továbbnyészésre nem a legmegfelelőbb, de ki mondaná viszont, hogy késő ősszel nem lehet a vágóval csirkét jól értékesíteni. Most éppen a "kétasszonyközti" csirkék ültetésének ideje van. A Nagyboldogasszony és Kisasszony napja között, kelt csirke még az erősebb hidegek beállta előtt értékesítésre alkalmas, súlyt ér el s alig is érthető, hogy miért nem népszerűbb nálunk a "kétasszonyközti" keltetés, hiszen nagy előnyei vannak.

Mik ezek az előnyök? Mindenekelőtt a kedvező értékesítési lehetőségek. A városok hűsállásában egyelőre, bár a vágási tilalmat részben feloldották, hirtelen kedvező változás nem várható s a falun sem verik ki egymást az ólhól a disznók. S míg egyfelől az értékesítés biztos és jó, másfelől külön felszerelés és külön utánjárás alig szükséges, hiszen a csirkéket, mire kikelnek s annyira fejlődnek leeresztjük a kertbe is, sőt — falun — a tarlókon, szűrűskertben meg is híznak a sok magon. Egyetlen háziállatunk sem értékesíti jobban az ocsut rostaaljat a cséplési hulladékokat, mint éppen a nyárvégi őszleji csirke.

Általános szabály legyen, hogy a nyárvégi csirkéket november végéig értékesítsük vagy vágjuk le.

A keltetésükkel csak akkor érdemes kilöndöni, ha tenyésztésre nincs elég tavaszi csirke. A "kétasszonyközti" általában, csak arra legyen jó, hogy ezeket megmentse a késtől, az eladástól.

Összegezve az elmondottakat, csupán hibás előítélet ma még Erdélyben, hogy a gazdaasszonyok nem keltetik a "kétasszonyközti" csirkét. A jövedelmezőségi számításokkal itt nem is foglalkozunk, hiszen ami majdnem semmibe sem kerül a jól jövedelmez, az csak hasznos lehet számítás nélkül is. Nem is sokszerecs létszámú baromfi-farmok tulajdonosaihoz szólunk itt, akik zsákból etetnek, hanem az okos és előrelátó, számítással élő kisgazdához és gazdaasszonyokhoz.

Kacsát is, ma már — éppen a tyúkvészek miatt — legjobban udvarban tartunk. A kacsát tojik is, húst, zsírt is ad ezenkívül értékes tollat. Van egy másik előnye: mindent megesszik és minden takarmányt jól értékesít. Tő sem kell a kacsaneveléshez, betegsége pedig a kacsának alig van.

A kacsanevelés egyik alapfeltétele, hogy kellő mennyiségű és minőségű zöld takarmány álljon rendelkezésére. Így lesz igazán olcsó a kacsanevelés, S mivel zöldtakarmánynak ilyenkor nyáron és őszen bővében vagyunk, ez a legjobb kacsanevelő idő is. A szep'emberi költetésű kacsából karácsonyig, újévig a legkitűnőbb 16-mótt, zsírcsákák lesznek. Annak pedig, hogy ilyenkor keltessünk, két feltétel van csupán: legyen kótló és jó kacsatojás. Kótló a kacsát ilyenkor nem szokott, így hát a tyúkot kell megülni — esetleg, mint mondtuk, a pulykát. A kacsatojásokat az olyan tojók adják, melyek a vedlést későn kezdik és nyáron is tojnak. Ha ezeket jól etetjük és nem tartjuk tojásaitkal elrettük, különös gondot a tojásbeszerzés sem okoz. Egyébkről kölcsönözünk, cserélünk vagy ha kell vásároljunk megbízható helyről. Jegyezzük meg, hogy a hófehér Pekinger kacsát a legjobb: nagytestű, gyorsan fejlődő, évenként 80—120 tojást is rak és tojása legértékesebb.

A kis kacsák nem kényesek. Jól keltegetni őket apróra vágott zölddel és közkevert darával. A dara lehet rozsánból is, később, pár hetes korban, korpát keverhetünk a zöld közé. Zöldség a répalével saláta, kőszalagulladék, csalanapraforgólevél, békaleves csicsókatejével és — kissé fonyaszva — a lucerna és lóhere is. Bőséges és tiszt a ivóvízről állítandó gondoskodni kell. 5—6 hetes korától mind több és több legyen a keverésben a dara s később lehet sőt is. Tömésük — melyet háromhónapos korban kezdünk — szántani kell az ősi kukoricával, ha nincs régi, mert a nyerskukorica nem értékesíti jól.

Egy elkallódott élet

A magyar nép százados elnyomottságáról beszél a szamosújvári fegyház idősárgította törzslapja

"Törzskönyvi szám: 1267. Név: Idősebb Rózsa Sándor. Eszrevétel: Javuláshoz majd semmi remény"

rovitru Trajan... soborsini állomási vendéglő bérleje... idősárgította törzslap... könyvi lapot... meg a napokban. Ezt a lapot, amely a szamosújvári fegyház lakóiról szól, Nikóla Dóme, volt radnai főszolgabíró könyvtárából együtt vásárolta. A porosz régi irományok között bukkan fel a fegyház a szamosújvári fegyház törzskönyve... törzskönyvi lapok között a fegyház egyik érdekes lakójának utolsó nyomaira.

Itt fekszik előltem a régi okirat. Az adatokat próbálom kibontani.

Törzskönyvi szám: 1267. Név: Idősebb Rózsa Sándor. Utána tintával húzott kereszt. Meghalt: 1876. Bűnény: rabló. Gyilkosságok, rablások lopások. Elítélve: elfogytiglanra. Családi viszonyai és előéletének egyéb körülményei: Szegedi születésű törvényes házasságból 62 éves. És végül társadalmi helyzetének megjelölése:

Betyár. Karikásos tor és ami mögötte van

Feszték kép minden amit a múltól tudunk. A betyár is... Látjuk a szilaj puszta lovasát kezében karikásostorral a napcsereztet arcot és véresre sebesült torkát. Így képzeljük el és képzeljük el ma is a betyárt, pusztai romantikának hőseit, aki a vadregényes bűntől, a szegényt juttatja mazsa. Olyan szerepet töltött be a betyárok elképzelésükben mint az indiánok a vadregényes romanikában. És ahogyan a földjészes felbecsült indiánok csatalkálása mögött nem látjuk meg egy halálra ítélt nép végődését, úgy nem értjük meg a pusztai betyár alakját sem.

A magyar nép századokon keresztül a béklyókban élt.

Ak ezekkel a béklyókkal nem tudott megalkudni törvényen kívüli helyzete magán, így született a hajdú a szegénylegény, később a kuruc.

és ezeknek a mindenkori számkivetetteknek a kései utódja: a betyár.

A hajdúcsapatok fő támaszát képezték Bucskáj németellenes politikájának a kurucok pedig Rákóczi alatt bontják ki a szabadság zászlóját. Azután költésbűnös egyezkedés kezdődik. A hajdúkat letelepítik. Rákóczi szabadságharcának végéig a szalmári béke vet véget, amely közbocsánatot hirdet. A nép lelkeben azonban ott él a tudat, hogy elárulták. Rákóczi várják még akkor is amikor már örök álmát alussza a Márvány-tenger partján.

Közben t' hon a nagybírók kövérednek, a nép pedig érettség magakusztársával.

Sokan azonban a legutolsó elörelépek... bevezik magukat a hegyek árnyékaiba, nádasok barátaiba és rablásból forrasztókat készítenek fenn magukat. Ezekből alakulnak ki a nagyobb rablásos csapatok, amelyek végül a törvényen kívüli életet választják maguknak.

Negyvennyolcas szabadcsapat

Rózsa Sándor sok bersőt törte a szeged-környéki birtokosok orra alá. Csapatával a szomszédos megyék területét is beszámította. A postakocsik utasait nem egyszer kellemtelen meglepetés érte. A betyárok ellen harcolt megnehezítve az a körülmény, hogy a falvak szegény népe rokonszenvvel érzett irántuk, elbűvölt velük és bujtatta őket.

Mi indította Rózsa Sándort arra, hogy egész életére hadal üzenjen a törvénynek?

A szamosújvári törzskönyv ezt a választ adja: Szokásos romlott életmódja. Hozzájárult a törvényen kívüli élethez. Ezért a hosszú elszórolásból a legutolsó napokban az inség látszik hiszen a kedvesség, kalandos szenvedélyből rikkán jötti tanácsot adóki tulajdon életét. Már pedig, aki beállt betyárnak, az végérvényesen elkötelezte magát Rózsa Sándor minden

alkötölgös romlottságában is azonosította magát az elnyomott magyar nép ügyével. Negyvennyolcasban felejtenekozott a forradalmi kormányának és ezért kegyelemben részesült.

A pusztát fogyni kezd

A betyárokból álló negyvennyolcas szabadcsapatot a reguláris egységek vegyes érzelmekkel fogadták.

Különösen nagy volt az orrfintorgálás a császári hadseregből állított listák körében akik lávólól sem érezték át a negyvennyolcas mozgalom népi jellegét és csak amolyan "vorschriftsmässig" háborúskodásra gondoltak.

Még a különböző diák- és más felkelőalakulatokat sem nézték jó szemmel, hát

még Rózsa Sándor szabadcsapatát Valóságos lepráként kezelték a betyárokat, akiknek csak városok kívül volt szabad táborozniuk. Ennek ellenére Rózsa Sándorék becsülettel megállították a helyüket és katonai sikereik is voltak.

A szabadságharc elbukott. Most már nevezek Rózsa Sándor földönfutó, hanem az egész nemzet.

A halálra ítélt honvédok menekülésük közben hosszú, keserves kálváriát jártak meg. A betyárok azonban csak visszatértek oda, ahonnan jöttek; a törvényen kívüli világba. A pusztába, amelynek már a neve is elárulja, hogy a senki világról van szó. Ez a senki világa azonban rohamosan fogyni kezd. A Tisza-szabályozás következtében eltűnnek a mocsarak nádasok, a betyárok búvóhelyei. Megépiül

Allampolgári köteleesség

Írta: KAROLY SÁNDOR

Este van az ucca sötét, mert a világygyár felemelte a tarifát és nem felk- égőre. A jövő hónapban bizonyára megint emel és akkor még sötétebb lesz. Mondom, sötét van és bandukolok hazafelé. Egy néptelen mellékútcában két férfi izgatottan vitatkozik és amikor közelükbe érek, egyikük éppen felméri a kezét és pofájait a másik urat. Másik úr nyomban visszahátrál, mire az iram meggyorsul és a pofások sürribben hallanak. Egyik úr ezután, sietve távozik és eltűnik a sötétben, másik úr pedig felém fordul és így szól:

— Ön látta, hogy megfogadtam és én védekeztem.

— Mint magánzemély láttam, de mint tanú nem láttam — válaszoltam.

Erre magyarázni kezd, hogy jól isméri a csirkefogó gazembert, befojja perclit és kör, hogy tanúskodjam, mert én mindent láttam és mert a tanúskodás allampolgári köteleesség. Mire én határozottan kijelentem, hogy nem tejssem allampolgári köteleességemet és fájna ha az állam egyik polgárában emlídnék, majd távozom és én is eltűnök az éjszaka sötétjében.

Elalvás előtt sokat gondolkodtam a közelm és az állam közötti viszonyról és úgy éreztem, hogy magyarázattal tartozom az államnak, amiért szabotálom a köteleiséget. A magyarázatot hátrahagyom itt nem nyújtom.

Tekintetes Állam! Még 1937-ben Temesváron jártam és tanúja voltam amint egy autó elgázolt egy embert. A szerencsétlenség áldozata hét másodperccel a nézők után feledett, letérítve ruháját, majd odalépett a sofőrökhöz és felhívta verbe. Miután már benne volt a perésben, az autó utasának is adott vagy kilenc pontot. Hamarosan nagy eseményt kellett kezdeni. Jött a rendőr, elővette a noteszt, amelybe belekerült az áldozat: a sofőr, az utas és öt tanú. Közöttük én is. A nézők sofőrt és az utas mentők vittek el, az elgázolt ember saját lábán rugganyos léptekkel távozott.

Öt hónap múlva idézést kaptam, hogy jelenjek meg bűnügyben tanú minőségben a temesvári törvényszéken. Megjelentem. A bíró rámkibáult, hogy szégyeljem magam, mert még mindig nem tanultam meg tökéletesen az állam nyelvét és elnapoita a tárgyalást, mivel sem a súlyos testi sértés elkövetője, sem a két sértett nem jelent meg. A második tárgyalás három hónap múlva volt, azon viszont én nem jelentem meg, mert elvesztett az idézés és efelejtettem, hogy melyik napon van a tárgyalás. A harmadik tárgyalásra rendőr vezetett elő, mert így intézkedik a törvény. Előző este detektív jött a lakásomra, elcipelt a rendőrségre és néhány megszoktam, őrizetbe vett. Másnap rendőr vitt át Temesvárra. Utközben panaszkodott, hogy kevés a fizetése és nagyon szomjas. Erre Vingán megvitt két fröccsöt a költségemre, mert nem kívánhatom a rendőrtől, hogy szomjasan kísérjen. A tárgyalást újból elnapolták, mivel csak az utas és két tanú jelent meg, a sofőr és az áldozat hiányzott. Ezúttal a bíró azért szidott össze, mert a múlt tárgyaláson hiányoztam és mert elő kellett vezetnemenk, amivel az államnak fölösleges kiadást okoztam. Függetlenkedtem a tanúzás komolyságára és ezúttal eltekintett a pénzhiánytól.

Közben beleptünk az 1938-as évbe és ennek az évnek a nyarán megint megidézték. Elmentem, mert a jog és törvény az állam alapja és mert tanúzni szent köteleesség. Ezúttal mind az öt tanú eljött, a többi szereplők azonban távolmaradtak. Megint elhalasztották és a folyosón a tanúk szidták az ügyet, miközben kifentelték, hogy már nem is emlékeznek, hogy tulajdonképpen hogyan történt. Közben összeharagítottam a tanúkkal, este együtt mecsoráztunk, nagyon mulattunk, kiderült, hogy nagyon kellemes emberek és elköltöttem fél havi fizetésemet. A következő tárgyalásra hiányoztam, mert éppen egy dartszobát mutattak be és a premieren szerettem szemlél

Hajhullás, korpa ellen

az Alföldön az első vasút, amely Pestet Szegeddel köti össze.

A betyárok nem békülnek

Az osztrák uralommal újabb kibékülési tárgyalások indulnak. Csak a betyárok nem békülnek ki sem az osztrákokkal, sem a társadalommal. Rózsa Sándor még is

lyesen ott lenni. A legközelebbi tárgyalás szeptemberben volt, de nem 1938-ban, hanem 1939-ben, mert az idő gyorsan eljárt, gyorsabb, mint a szárnyas madár. Megint az ismerős detektív vett őrizetbe és ismét az ismerős rendőr kísérte Temesvárra, aki csodálatosképpen Vingán újra megszomjazott. Változatosság kedvéért, ezúttal három fröccsöt vott a költségemre. Tárgyalás ezúttal sem volt, mert megint többen hiányoztak, viszont a bíró megbüntettelet ezer lejre, mivel előzőleg nem jelentem meg.

Ezután jött a háború, de a per nem szünetelt. A sofőr bizonyára bevonult, az utas és áldozat szintén, a tanúk egy részét munkatáborba vitték, másik része meghalt, de azért az idézéseket rendületlenül kiküldték. A háborús évek alatt állag kétszer jelentem meg, de volt olyan év, amikor háromszor utaztam Temesvárra. Egyszer azt mondtam az elnöknek, hogy hiába hallgat ki, mert nem emlékszem már semmire és fogalmam nincsen arról, ki kit gázolt el és ki kit és miért vett meg. Erre az elnök felhasználom deszaktívnak minősítette és kétezer lejre bírságot, mert hisztellenlül viselkedtem a bíróság előtt. Időközben értesültem, hogy az utas, a sofőr és az áldozat elesetek a harcúterén, közltem is ezt a bírósággal, aki azt mondta, hogy mint magánember tudomásul veszi, de mint hatóság nem, mert nem emlékeztek az utalokhoz a halotti bizonyítványra. A per ezért folyik és folytatott a tanúzás komolyságára.

Es azért a per szépen folyik. Legutóbb a múlt év decemberében voltam a bíróság előtt. Erre előttem megmaga, uguláskor a bíróság kért már senki nincsen életben. Az idei idézést már megkaptam, szeptember 9-re szól. Elmegelek, mert tanúként allampolgári kötelesem. A bíróság ez a per elkísér életem végéig és meghalok, az utas ártatlan, az áldozat vagy a pokoli bírósághoz.

Tekintetes Állam! Kérem, beszélson meg, hogy nem teljesíttem a köteleességemet, de nekem hátrahagyott éveimre elegendő van a tanúzásból.

vakmerőségében, hogy a vonatot is megfutamítja. Ezt már megszokták. Ráday Gedeon, teljhatalommal felruházva Szegedre érkezik. A belváros körül a harok egyre szűkül. Rózsa Sándor csendőrkézzre kerül és bezárul mögötte a bőrön ajtaja, amely soha többé nem nyílik ki.

1869 januárjától 1873-ig vizsgálati fogásban van, azután átszállítja a szamosújvári fegyházba és itt hal meg 1876-ban. Kedélyállapotáról a törzskönyvi lap megállapítja, hogy: „Majdnem teljesen érzéketlen. Javulásához majd semmi remény”. Ugyan hogyan is lehetett várni javulást és kedélymegnyilvánulást egy halván éven felüli embertől, aki már csak tulajdon, elkallódott éleléré, tekinthető vissza.

Móricz Zsigmond külön regényt szentelt a helyi problémának. A nincstelen földtelen magyar ember előtt két út állott: Amerika, vagy a nádasok sűrűje. Rózsa Sándor az utóbbit választotta. És mindhaláláig következetes maradt a magaválasztottá úthoz.

Vajjon csakugyan javíthatatlan volt-e a szegénylegény?

Erre a választ megkaptam még ott Soborszában.

Fenn magasan a hegyek között fekszik Trojás falú. Lakói egykori harminők és szegénylegények utódai. Ma a legbecsületesebb, legdolgosabb emberek a trojásiak.

A lársadalom maga adott tehát választ szamosújvári fegyház törzskönyvének felírásaira.

KORDA ISTVÁN

Hirek

Ügyletes gyógyesztárak.
 Augusztus 3. szombat: Reiner (Mária királyné-út 25) és Berger (Saguna-út).
 Augusztus 4. vasárnap: Friedmann (Mária királyné-út 8) és Niedermayer (Szerb-palota).

MNSZ INTÉZŐBIZOTTSÁGI ÜLÉS. Az aradvárosi MNSZ intézőbizottság augusztus havi ülését 5-én, hétfőn délután 5 órakor tartja a Karolina ucca 5 sz. alatti Kultúrotthonban.

AZ ATE MA ESTI kerti mulatsága lesz a nyár legjobb szórakozása, melyet a lelkes rendező gárda ötletesen beállított számaival biztosít. Az újonnan rendezhető kerti helyiség megnyitásával a táncoló fiataloknak régóta várt alkalma lesz úgy kimulatni magát, mint azt a téli ATE bálakon tette. Elismerően a legjobb hangulatnak az ATE-ban volt ezt most is fogadni fogja a gazdag tombola, az érdekesnek ígérkező táncverseny, az izgalmas bálkirályi választás, az ötletes amerikai pósta. Az izletes hideg-meleget konyha, a jégbehűtött italokkal nem nélkülözhető sorban említendő. Az óriási érdeklődéssel várt mulatság az Avram Iancu tér 21 szám alatti egyesületi udvarán lesz, ahol két kiváló zenekar, Albert Gyuszi és Dudás Pál mesteri vezetésével emeli a hangulatot arra a fokra, ami az ATE mulatságok jellemző fokmérője. Ma este az ATE-ban találkozunk arad táncoló fiataljaival.

AZ ARADI HÁZTARTÁSI ALFALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE FELKÉRI HÁZMESTER TAGJAIT jelenleg meg vasárnap, augusztus 4-én, délelőtt 11 órakor a szakszervezet helyiségében (Bul. Reg. Maria 15) tartandó külön gyűlésen.

ISMÉT OLAJSHAMPOON ROMÁNIÁBAN. Hölgyeink már évek óta nélkülöznek egy megfelelő hajmosószert. Most újra készül a King's olajshampoo, amely folyékony, teljesen szódamentes, a hajat nemcsak tisztítja, hanem puhítja is. Néhány csepp tökéletesen elég ahhoz, hogy a hajat lágyá és hullámossá tegye. A King's védőgyógy feljes biztosítékot nyújt, úgy hogy ezt az új hajmosószert hölgyeink biznivalóan örömmel üdvözlnek. King's olajshampooja minden jobb szaküzletben kapható.

Modern nagyváros lesz Aradból

Nagyfontosságú városfejlesztési terv kerül az Együttműködési Bizottság elé

Jövő hét péntekén a város minden lakosát közelről érdeklő terv megvitatása kerül az együttműködési bizottság elé. Az aradi mérnöki hivatal, Vlad Traian főmérnök vezetésével ugyanis részletes városrendezési tervet dolgozott ki, amely széles horizontot nyújt a város jövő fejlődésének lehetőségeiről. Ha a tervet elfogadják és ha az megkapja a felsőbb fórumok hozzájárulását is, megkezdődik egy olyan terv megvalósítása, amely Aradból valóban nagyvárost formál. A városrendezési terv szakaszokra osztják, amelyek különféle elgondolásokat és lehetőségeket ölelnek fel. Az egyik ilyen szakasz a város területét zónákra osztja fel, megállapítja, hogy az új

építkezések milyen irányban és merre történjenek, meghatározza, hogy a gyárak és nagyobb üzemek szintén egy irányban épülhessenek és ennek közepében szemelték ki a munkásházak és lakások építésére szolgáló területet. Pontos előírások vannak, hogy milyen elvek és feltételek mellett történjen az egyes városrészek fejlesztése, hol legyen a város új villanegyede és a kereskedelmi központ, a nyári szórakozó helyek és a játszótérek. Felsorolja a terv, hogyan kell folytatni a város külső részeinek csatornázását és a város uccáinak fásítását. Az elkészült tervezet részleteit az együttműködési bizottság augusztus 9-én tartandó ülésén fogják megvitatni.

Lacul Rașu Gyilkos-té

(Jud. Ciuc)

1000 méter magasan fekvő klimatikus gyógyüdülőhely. Fenyvesek között ózondús levegő. SZIV. ASZTMA, BASEDOW betegségeknek, IDEGGYENGESÉG és KIMERÜLTSGÉNEK felülmulhatalan hatású. Ujonnán renoválva megnyílt a régi, jó hírnevű RAZA SOARELUI, NAPSUGÁR panzió, amely pormentes, központi fűtésű, tágas napos erkélyes szobái nagy tetőnapozója, valamint elsőrangú konyhája révén kellemes otthont nyújt vendégeinek. Szobák augusztus hónapra előjegyezhetőek.

2504

A Gui szikvizgyár tulajdonosai megakadályozták a dolgozók szervezkedését

Az aradi Szaklanács pénteki ülését Demin Aurel elnök nyitotta meg, majd Lupau János titkár helyi jelentése következtetett. Ismeretlen Lupau János azoknak a jegyzőkönyveknek a szövegét, amelyet a munkaadókkal folytatott tárgyalások során vettek fel. A jelentések során közölték, hogy a földmunkások szakszervezetének a megjelölt több mint 5000 tagja van. Az ifjúsági tagozat felelős vezetője

közölte, hogy a jövő hét folyamán Temesváron tartományi ülést tartanak a braszói országos kongresszus előkészítésére. A háztartási alkalmazottak szakszervezetétől küldött közölte, hogy a szakszervezetük létszáma meghaladta az 1000 tagot. Sor került a Gui-féle szikvizgyár ügyére is, ahol — mint ismertették — a tulajdonos megakadályozta a dolgozók szervezkedését.

AZ ÉLELMEZÉSI MUNKÁSOK SZAKSZERVEZETE felkéri az összes cukorkás és cukrászmunkásokat, hogy jelenjenek meg az augusztus 5-én, hétfőn, délután 4 órakor tartandó gyűlésen, a szakszervezet Mária királyné-út 22-24. szám alatti helyiségében. Megjelenés kötelező.

Kerékpár és autópalkatrések VERES A.-nál
 ARAD, Bul. Regele Ferdinand 9.
 Telefon: 29-76.

A MOSÓCZY-TELEPI MNSZ NŐCSOPORTJA augusztus 5-én, d. u. 7 órakor gyűlést tart a Vasílie Pașnha-uccai Protestáns Kőr helyiségében. Minden nőtestvérünket szeretettel hívunk.

MA ESTE az ATE kerti mulatsága

a kerti helyiség megnyitásával kapcsolatban két zenekar, táncverseny, bálkirályi választás, tombola, stb. Hideg-meleget konyha, jégbehűtött italok. Avram Iancu-tér 21. A LEGJOBB HANGULAT CSAK AZ ATE-ban. 2495

Az aradi Egységes Famunkás Szakszervezet ifjúsága

szombaton augusztus 3-án este 9 órai kezdettel az EDEN (volt Auer) vendéglő kerti helyiségében

táncestélyt rendez

Elsőrendű zene, olcsó ételek, kitűnő italok. Szépségverseny. Jöjjön el, ha jól akar mulatni! Rendezőség. 2513

A MNSZ ARADVÁROSI ELSŐ KERÜLETÉNEK VÉZETŐSÉGÉ augusztus hó 4-én, vasárnap délelőtt 10 órára rendkívüli taggyűlést hívott össze a tagozat Crisan (Karolina) ucca 5 szám alatt levő helyiségébe. A tárgyszorozat fontosságára való tekintettel kéri az első kerületben lakó MNSZ tagok feltétlen megjelenését.

Apróhirdetés

- ELADÓ egy teljesen jó állapotban lévő „Zündapp” motorkerékpár 250 köbcentiméteres, 6000 kilométert futott. Lipova, Str. Reg. Ferdinand 15. Telefon 13. 7330
- ANGORAGVAPJUT keresek sürgősen megvételre, délelőtt 10-12-ig. „Mimosa” virágüzlet, Bratianu 2. Aradon. 7334
- PORCELLANSZERVIZ, kristályszerviz, bútorok, szőnyegek, alkalmi áron eladók. „ORIENT” birozományi üzlet, Bratianu-ucca 4. LINOLEUM, 2 darab, 2x3 méretű, eladó. Romul Velicu 14. 7334
- MEGBIZOTTUNK BUKARESTBE rendszeresen SZERDÁN indul. Mindenféle megbízást elvállalunk. OLYMPIKON utazási, szállítási iroda, Arad, Bratianu-ucca 2-4. Telefon 20-49. 674
- ELADÓ: irógép, kvarclámpa, Wertheimkassza, dicsa, mosóteknő, Czeiler-mángorló, zománcozott zsírosbődön, székek, asztalok, állótákar, 9-11-ig. Cim a kiadóban. 7343
- CSONTSZINÜ, mély gyermekkezesi eladó. Calea Saguna 124. 7344
- SZAKÁCSNÖT, rendszeresen lévő iratokkal, azonnali belérésre keresek. Dr. Schwartz Carol, str. V. Goldis 1. 7345
- MAGASFÖLDSZINTES, gazdálkodásra alkalmas magánház, 290 négyszögletes telek, 2 szoba, konyha, előszoba, egy szoba, konyha, 8 darab jószágra istálló, eladó. Lakások beköltözhetőek. Cim a kiadóban. 7346
- RÁDIÓ, szuper, eladó. Str. Memorandului 4. Arad-Muraster. 7347
- KISERB házban házmesteri állást vállalkoz lakás ellenében. Cim a kiadóban. 7337
- KIFOGASTALAN kőrisfa hálószoba, szedronybetéttel, matraccal, eladó. Kisszentmiklós, str. Colonistilor 746. 7336
- HORDÓK, 500 és 200 literesek, eladók. Str. Sarmisgețuza 52. Romagel 7-8 között. 7339
- TAKARÉKTÜZHELY eladó. Prof. fessor Róda Dulca-ucca 14. 7338
- KÉT UCCAI szoba, fürdőszoba, és konyhabeszálattal, azonnal elfoglalható, helyi városban, bútorral, esetleg hűtő nélkül. Átadó. „Trombo”. Fischer Eliz-palota. 7340
- ELADÓ 35 katasztrális hold szántóföld. Cim a kiadóban. 7341
- LAKOSSZOLIT, furniturozott, új kombinált szoba, politurezott rekamiser eladó. 7342
- KÁRTONSTANTULÓ felvétetik. 7343
- 1ml Damnitel 7/a. 7344
- CSERÉNY bútorozott szobát keresek. Mihai Viteazul-tér 4. ndvashu 7345
- SEMMERINGI vascső nyugvó, nagyméretű, szítkő, fehér márványtáblák, metali lakok, nagy piaci nagyság, eladó Calea Romanilor 23. Telefon 28-75. 7346
- ET Continental irógép eladó. Simona-ucca 19-24. 7347
- MAESTROCAPAD, jéhhál, hűtő, kamellat szerezéssel és egy 200 V. Pirograff áptól-beszálak eladó. Motilor 3. szám. újaradi híd. 7348
- APANY Fofárhán 99. Fat. szántóföld, tanvonal, randáll-ódiara is alkalmas, bérbeadó. Kogalniceanu 01. 7349
- ELADÓ 6x4 méteres palatánbőr, faanyag. Str. Ursului 7. Simona-ucca 19-24. 7349

MODERN PRIZMÁS

ESZTERGAPADOKRA

RENDEZŐKÖZVET FELVÉSZÜNK

Ezine'z JANTO S. P. R. Arad

Str. Cpt. Lomat 19. Telefon 13-77 2511